

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.—cr.
" " " " jun. anu 2 „	50 „
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „	— „
" " " " j. a. 8 „	50 „

Pretulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.
--

Correspondintiele se se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.

Copi'a cerculariului consistorialu de datulu 4/16. augustu 1880. Nr. 598 Pl.

Deorace cu finea lunei lui Septembre a. c. espira periodulu de trei ani, pe care in anulu 1877 fusera alesi deputatii la congresulu nostru nationalu-bisericescu, — in urmare provocarei inalte a Escelentiei Sale Preasantitulu Domnu Archiepiscopu si Metropolitulu alu nostru, de datulu 12. Juliu a. c. Nr. 107 metr., cu privire la §§-ii 146, 148 si 150. din Statutul Organicu, subsemnatulu Consistoriu avendu in vedere de o parte impartirea de mai nainte a districtului oradanu in cercuri electorale, era de alta parte prescrisele Statutului Organicu, — prin acést'a dispune efectuarea alegerei deputatilor clericali si mireni la congresulu nationalu-bisericescu, pe unu periodu nou de trei ani, 1880—1883., in modulu urmatoriu :

1. Districtulu Consistoriului oradanu, conformu impartirii de pana aci, se imparte in 6 cercuri electorale constatatorie din acele 6 cercuri protopresbiterali, cari s'au formatu prin proiectulu de arondare primitu de Venerabilulu Sinodu eparchialu in siedinti'a a VIII din 1873., asia ca fiecare cercu protopresbiteralu forméza unu cercu de alegere pentru alegerea deputatilor mireni, si alege câte unu deputatu mirénu la congresu pe unu periodu nou de trei ani.

Acele 6 cercuri mirenesci sunt :

a) Cerculu I alu „Oradfi mari“ cu loculu de scrutiniu Oradea-mare, si comissariu consistorialu Joanu Popu asesoru consistorialu.

b) Cerculu alu II „Pestesi“ cu loculu de scrutiniu Alesdu si comissariu consistorialu Joanu Glitie asesoru consistorialu.

c) Cerculu alu III „Tinc'a“ cu loculu de scrutiniu opidulu Tinc'a, comissariu consistorialu Georgiu Dringou advocatu in Tinc'a.

d) Cerculu alu IV „Belu“ cu loculu de scrutiniu Ucurisiu, si comissariu consistorialu Joanu Bica notariu cercualu in Mareusiu.

e) Cerculu alu V „Beiusiu“ cu loculu de scrutiniu Beiusiu, comissariu consistorialu Paulu Papp, advocatu in Beiusiu.

f) Cerculu alu VI alu „Coului“ cu loculu de scrutiniu in opidulu Vascon, si comissariu consistorialu Ladislau Lazaru advocatu in Vascon.

2. Alegerile aloru 6 deputati mireni in cele 6 cercuri susamintite au a se efectui in modulu urmatoriu :

a) In 17/29. augustu a. c., inse inclusivu pana 24 augustu (5 septembre) a. c. adeca cu 8 dile mai nainte fiecare preotu va avé a publicá in biserica tienerea sinodului parochialu estraordinaru pe duminec'a séu serbatorea ce urméza mai tardiu la 8 dile, pentru alegerea unui deputatu mirénu la congresulu nationalu-bisericescu pe periodulu nou 1880—1883., avendu a enunciá de o data cu convocarea si obiectulu, pentru care are a se intruni sinodulu estraordinariu.

b) Celu multu in duminec'a din 31 augustu (12 septembre) a. c. ca in terminu preclusu, — dupa formalitatile preserise in Statutul Organicu, in fiecare comuna va fi a se celebrá (tiené) sinodulu parochialu estraordinariu pentru alegere, care sinodu dupa terminarea serviciului divin cu chemarea Duchului santu, are a se constitui astfelu ca: din sinulu seu isi alege presiedinte, doi barbati de incredere si unu notariu pentru afacerile scripturistice.

Dupace sinodulu parochialu va fi astfelu constituitu, va procede numai de catu la votarea pentru unu deputatu mirénu asia ca fiecare membru sinodulu fiindu chiebatu la votare si-va dá votulu cui va voi fara restringere. — Alegatori dii comunele adfiliate votéza in comunele matre.

Votarea este publica, si numai déca ar pre-tinde 20 de alegatori, pôte fi secreta prin si

dule. — Despre actulu alegerii se ié unu protocolu dupa formulariulu alaturatu sub A) in care se inseriu tóte voturile adeca numele tuturor votantiloru, precum si numele individului, pentru care se votéza dupa numele fiecarui votantu, de orace semne séu detto in locu de nume nu sunt permise (iertate), éra la casu de votare secreta siedulele se alatura la protocolu.

Dupa terminarea votisarei se incheie actulu, se numera voturile, sumariulu voturiloru se constatéza si se induce in protocolu, éra protocolulu se subscrie de presiedinte, barbatii de incedere si de notariu, — apoi se pune sub cuverta sigilata cu sigilulu parochialu si alu presiedintelui séu alu unui barbatu de incedere, si in urma astfeliu sigilatu se preda barbatiloru de incedere cu insarcinare ca cù acelu protocolu de alegere joi in 11/23 Septembrie a. c. demanéti'a la 10 óre sè se presenteze (infacisieze) la loculu de scrutiniu, la care apartiene respectiv'a comuna bisericéscá dupa punctulu 1 lit. a, — f. si acolo sè-lu predeie comissariulu consistorialu.

3. Joi in 11/23 Septembrie a. c. toti barbatii de incedere ai singuraticeloru sínóde parochiale din unu cercu electoralu, carii se vor presentá cu protocoléle de votisare la loculu de scrutiniu, diminéti'a la 10 óre se vor intruni sub presiedinti'a comissariulu consistorialu intr'unu colegiu de scrutinare; dupa acést'a comissariulu consistorialu va desface pe róndu tóte protocoléle de alegere ale sínódeloru parochiale, facendu a se cetí cu voce nalta, si rezultatulu votisarei adeca numerulu voturiloru intrunite de fiecare candidatu cu numele comunei votante, va fi a se induce in protocolulu de scrutinare.

Actulu de scrutiniu se continua pana atunci ce se termina protocoléle de alegere insinuate si presentate comisariulu, inse nesmintitu pana la 2 óre dupa médiadi este a se tiené actulu deschisu, si numai dupa terminulu susatinsu, vedindu cà nu se mai presenta alte protocolé de alegere, este a se incheiá actulu de scrutinare si a se subscrie protocolulu de scrutiniu.

Protocoléle intrate dupa incheierea actului de scrutiniu nu se vor luá in consideratiune. — In protocolulu de scrutiniu este a se notá si ór'a incheiarii.

Acelu individu, carele a intrunitu majoritatea voturiloru se prochiama indata de deputatu congregualu, si se prevede cu credentionalulu, éra déca doi séu mai multi ar intruni voturi egale, intre densii va decide sórtea esecutata indata la faci'a locului.

Protocolulu colegiului de scrutiniu, precum si credentionalulu este a se subscrie de comisariulu consistorialu ca presiedinte, de notariulu colegiului si de toti barbatii de incedere; cre-

dentionalulu se va predá, si respective se va tramite deputatulu congregualu alesu, éra protocolulu de scrutiniu cu tóte actele de alegere se vor tramite subsemnatulu Consistoriu celu multu pana in 20 Septembrie 2 Octobre) a. c.

4. Cu privire la alegerea deputatiloru clericali, districtulu oradanu se imparte in urmatoriele 3. colegie de alegere si a nume:

a) Ambele cercuri electorale mirenesci alu „Oradii-mari“ si „Pestésiu“ forméza I colegiu electoralu cu loculu de alegere „Oradea-mare,“ comisariulu consistorialu Simeonu Bic'a protopresbiterulu Oradii-mari.

b) Alu II colegiu de alegere se compune din cercurile electorale mirenesci alu „Tincei“ si alu „Beliului.“ cu loculu de alegere „Tinc'a;“ comisariulu consistorialu Josifu Pinti'a administratorulu protopresbiterulu alu Beliului.

c) Alu III colegiu de alegere se compune din cercurile electorale mirenesci alu „Beiusiului“ si alu „Coului,“ cu loculu de alegere „Beiusiu;“ comisariulu consistorialu Vasiliu Papp protopresbiterulu Beiusiului.

Onorat'a preotime va participá la alegere dupa cum apartiene la unulu séu la altulu colegiu de alegere dintre cele susinsirate.

Pentru efectuarea alegerii deputatulu clericalu, pe diu'a de 11/23. Septembrie a. c. la 10 óre demanéti'a toti preotii se vor aduná la loculu centrale de alegere alu colegiului la care apartiene; acolo dupa invocarea Duchului santu in biseric'a gr. or. din locu, — sub presiedinti'a comisariulu consistorialu se vor intruni in colegiu de alegere, care are a se constitui astfeliu cà-si alege din sinulu seu doi barbati de incedere si unu notariu pentru ducerea protocolului, apoi colegiulu de alegere astfeliu constituitu sub presiedinti'a comisariulu consistorialu numai de cât va procede la alegerea unui deputatu congregualu din cleru; alegerea se va face prin votare publica, séu la cererea unei tertialitati dintre alegatori, prin votare secreta.

Déca votarea va fi publica, atunci votantii cu voturile se inducu in protocolu, éra déca votarea e secreta, siedulele de votare sunt a se alaturá la protocolu.

Acel'a, carele va intruni majoritatea voturiloru, se va prochiamá de deputatu congregualu clericalu pe unu periodu nou de trei ani, adeca 1880—1883, si se va prevedé cu credentionalulu subscrisu de comisariulu consistorialu, barbatii de incedere si de notariulu colegiului electoralu. In casu déca in urmarea votisarei doi candidati aru intruni voturi egale, se face numai de cât votisare noua intre cei doi, ce au intrunitu majoritatea, si de cumva si a dóu'a óra ar resultá majoritate egala, intre cei doi candidati cu vo-

turi egale va decide sörtea esecutata numai de cât in presinti'a colegiului electoral.

Despre actulu alegerei se va luá protocolu, care va fi a se subscrie de comisariulu presiedinte, de notariu si de barbatii de incredere; acestu protocolu dupa alegere are a se substerne acestui Consistoriu celu multu pana in

5. In casu déca unu comisariu consistorialu mirénu séu preotiescu numai in momentulu supremu, adeca in diu'a actului de scrutinare si respective de alegere s'ar affá impedecatu intru implinirea missiunei sale, séu ar affá cà insusi comisariulu vine in combinatiune de deputatu congresualu, — in aceste casuri membrii colegiului electoralu preotiescu si respective membrii colegiului de scrutiniu sunt avisati a-si alege din siuulu loru unu suplinte alu comisariului consistorialu, carele va indeplini agendelecomisariali.

Aceste dispusetiuni Tit. DTa vei avé numai decatu prin comunicarea acestui cerculariu, ale aduce la cunoscinti'a tuturor preotiloru respective oficielor parochiale subalterne, si pe calea acestor'a tuturor poporenilor nostri dreptcredintiosi din protopresbiteratulu submanuatu spre efectuire si implinire; avendu a tramite pentru fiecare oficiu parochialu câte unu esemplariu din acestu cerculariu cu cate un'a formula de protocolu, éra la calcaiulu cerculariului a insemná cerculu la care apartiene respectiva comuna bisericésca. — In urma din partea acestui Consistoriu se esprima dorinti'a, cà onoratulu cleru si dreptcredintiosulu poporu se caute a fi reprezentati la congresulu nationalu bisericescu prin barbati maturi, luminati si devotati binelui publicu, carii din tóte poterile se nisueseu a contribui la binele si progresulu bisericeii nóstre.

Datu din siedintia plenaria, tienuta in Oradea-mare la 4/16 Augustu 1880.

Consistoriulu eparchialu gr. ort. Oradanu.

Presiedinte substitutu :

Secretariu :

Simeonu Bic'a m. p.

Nicolau Zigre m. p.

Demnitatea Preotimei

si

Védi'a bisericeii gr. ort.

(Continuare.)

II.

Ocupatiunea preotiloru o aflamu mai multu in rugatiuni la altariulu Domnului, rugandu-se pentru fii sei sufletesci, pentru poporu si pentru tóta lumea. Mislócele preotiloru in ocupatiunea loru suntu: a) rugatiunea, b) cuventulu séu pre-

dic'a, c) cántarea si d) mila séu faptele cele bune, éca datorii Preotiloru. ¹⁾

a) Rugatiunea, ce atáta ruga? Ce este rugatiunea? dicu omenii scólei de adi: „Rugatiunea este inaltiarea inimei si a mintei nóstre catra Ddienu.“ Altfeliu disu este: nobilarea inimei si ridicarea cugetului omului, ori inaltjarea lui, dela cele profane, la cele ceresci. Éta drumulu catra viétia eterna, catra fericire. „Religiositatea — dicu unii intielepti de adi — se o lasamu si morala se invetiamu pre crestini.“ „Nu rugatiuni, nu taine — dicu ei — ci decalogulu; nu, Testamentulu vechiu, ci Evangelia simpla.“ Se ne orientamu la acestea: Ore ce este religia pentru morala. pentru viétia crestineloru? Religia este sufletulu vietii crestinescii; Religiunea cuprinde radacinele moralei. Precum nu se póte onóre fara fapte bune, fara virtuti, asia nu se póte dreptate fara Dumnedieu. Spiritulu, Jubirea si Virtutea isvorescu dela Dumnedieu. Credinti'a, pacea, Iubirea si mil'a suntu conditiunile vietii moralii, — conditiunile fericirei.

Acestea le posiede sufletulu si sufletulu nu le da lacasiu fara Dumnedieu. Éta pentru ce serie apostolulu: „Fara credintia nu e cu putintia a placea lui Dnmnedieu.“

Religiunea si filosofi'a sunt Ingerii conducatori ai omului. Deosebirea este intre ele cà Religiunea conduce de mana, ea e cea mai buna conducerie in vié.ia. „Inceputulu Intieleptiunei este temerea de Domnulu.“ Religia face pre omu a-se basá si a merge cu Ddienu, ca se-i ajute acestu Prea puternicu — unde omulu nu mai póte, acolo elu da ajutoriulu si mangaierea de lipsa. In tóte nisuintiele si asteptarile omului este numai unu mislocu: Cererea la Dumnedieu.

Prin religiune, castigamu acestu mislocu. Deci religia este conduceria la morala, fara religiositate nu póte fi morala, ca morala nu este fara de Dumnedieu. Dumnedieu a datu cele 10 porunci si patru porunci demanda cinstirea de Dumnedieu. Sfantii Apostoli si cu deosebire St. Ap. Pavelu a castigatu pre pagáni, pre Judei si pre Elisei, cu rugatiunea catra Tatalu celu cerescu, cu puterea cuventului, care se razima pre Dumnedieu si cu faptele loru cele bune. Cu acestea au stirpitu ei eresurile.

Mantuitoriulu Christosu s'a rugatu neintreuptu si pre urmatorii sei i-a invetiatu: „Neincetatu ve rugati, ca se nu fiti ispititi.“ Apostolulu Pavelu invétia: „Pazesce cetirea invetiatura si mangaierea.“ „Luati aminte de voi si de turma incredintiata voua.“ ²⁾

In scurtu, fiecare rugatiune din cele ale ritului nostru liturgicu contine si invetiatur'a mo-

¹⁾ §. 186 Din Comp. Drept. Canonicu de A. Siaguna.

²⁾ Faptele Apost. cap. 20. v. 28.

ranei s. c. „Pentru pacea a tóta lumea. Pentru cei ce cu credinția, cu frica lui Dumnezeu. „Pentru că se ne mantim de totu neacasul mania și nevoea.“ „Dlui se ne rugam“ „Cele bune și de folosul sufletelor noastre;“ Se iubim unii pre alții, ca într'unu gând se marturisim etc. etc. Apoi Santa Evangelia, Apostolul, Cetirile și cele lalte tropare cari se cântă, nu cuprind invetiaturi morale? Cei cari ar contradice, séu nu le audu, séu nu voru se le auda, ca nu sunt ai Domnului Christos.

Fatia de acestu curentu de invetiaturi contra rugaciunilor și tainelor, contra religiosității trebuie atentiune și anume: Cum se preda religiunea și cum se esecuta ea de preoti și de invetiatori? Ca religiunea se despretiuesce nu e caus'a spiritului timpului și inaintarea sciintelor naturali, că amu intimpinatu profesori de sciintiele naturali, cari tinu fôrte la religiune; ci caus'a este educatiunea din casă; instructiunea din scóla și ne dadarea copiilor cu cele ale bisericei. Copii nu audu și nu vedu pre la unii parinti mai netezi nimica religiosu, pentruca anume vrea sei creasca destepti și acésta o dicu ei, nu se mai face adi cu religiunea, de acésta o despretiuescu și in urma esu juni despretiutori de parinti, ómeni de nici o treaba.

Si déca dela mai multi parinti din mai multe scóle vor esi copii astfelu instruiti, biserica preste 10. ani putini parochieni adeverati va avea, ci ea va fi de totu góla. Asupra acestei imprejurari triste trebuie se lucre preotii ca fii parochiei se se creasca religiosi,

Invetiatorii se nu despretiúiesca ale religii, se indatineze pre copii a cerceta bisericea; Dela biserica se se ajute cei seraci, parochienii evlaviosi se se impartasésca de onorurile și de officiile bisericesci.

Trebuie se observam și aceea, ca noi Preotii la cultulu divinú inca se fimu cu tóta pietatea și se nu damu scandalu. Sf Ioanu Gura de aur ne povetuesce: „Preotii când se róga trebuie se stralucésca intru tóte și se fie curati de tóta turburarea. Când cheama ei pre Duchulu sfantu și sevarsiescu jertfa trebuie se aiba mare curetienie și pietate, trebuie se fie sufletulu lor, ca alu angerilor. Ingerii stau atunci imprejurulu Preotilor și loculu acela unde se róge este incunjuratu de puteri ceresci“ „Tóte cu cuviintia ci cu buna renduiéla.“¹⁾

Prin aceste cuvinte nu se cere papusiene precum se arata undeva, ci se cere seriozitate atentiune și pietate la ocupaciunea inalta a cultulu divinú. Prin urmare la acésta ocupare: vorba, conversarea pre alocurea, cért'a produce mare

scandalu. Totu asemenea și contrastulu: prefacerea, fariseismulu ipocrisia gesturile prin deosebite semne și vaete etc. producunú numai indignatiune ci chiar scárba. Mantuitorulu Christosú invatia: Curatiti cele din launtru blidulu“ . . . Nu ve aretati ca mormintele impodobite, cari in launtru lorú suntú pline de uritiuni invatia M. Christosú.

Inca la o imprejurare trebuie se fimu atenti. „Ordinea inaltia ocupatiunea“ Ordinea la oficiile noastre — de si avemú tipicu precisu — in multe locuri lipsesce. Disordine intimpinamú in unele biserici; disordine la esirea cu sf. cruce; disordine la seversirea tainelor; disordine și ne disciplina ia inmortentari, incatu pre alocurea apare o larmuire a unoru ómeni primitivi. Acestea contribuescu fôrte, fôrte multe la decaderea demnitatii preotilorú și a vadii bisericii noastre. „Se ne silimú a nu fi cu biserica și cu cele ale bisericii mai josu decatu alții“¹⁾

In fine inca o observare:

Interesulu, banulu, mamonulu, aceste producú multe ne intielegeri intre preoti. Intrecrearea dupa interesu, dupa liturgii și dupa alte accidentii epatrafrale, contribue multu la despretiulu preotimei, mai alesu in Romani'a.

Adeveratu este, ca pretutindenea grija preotilorú de hrana nu se póte opri, cu atât mai vertosu ca si Sf. Ap. Pavelu invétia: „Cine serveste turmei din laptele turmei are ase adapa.“ Si cine slujesce Altariulu dela altariu are ase ajuta. Plugariulu ce se ostenesce elu mananca antaiu din rodu“²⁾

Cu tóte acestea trebuie se ne lamurimú in preocupare. Nimenea nu póte servi la doi Domnii; lui Dumnezeu și Mamonulu. De acésta trebuie se avemú atentiune, se nu ne predominésca lacomia. Se nu ne prostituamú pentru càtiva cruceri prin a preverica séu ane insusi din dreptulu altuia ne patimú reu. Adeveratu ca pentru o stare manetala a preotimei trebuie neinctatu se lucrám, ca acésta alu face pe preotu mai independentu, mai curagiosu și si póte procura mijlóce ase cultiva insá eu acést'a o prevedu numai prin sustienerea demnitatii, prin tractarea intielépta și asia prin reducerea parochiilor.

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* Aniversarea nascerii Maj. Sale. Sa serbatu cu mare solemnitate mercuri la schimbarea la facia. In bisericea catedrala a celebratu liturgi'a solemnă Présanti'a Sa Dlu episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Unu choru de dame compusu din preparandistele

1) Ap. Pavel catra Cor. c. 14 v. 40

1) A. Siaguna la Sinodulu din a 1850.

2) Pavel c. Tim. c. v. 6.

cari se afla in Aradu spre facerea examenelor, au essecutat cantarile bisericesci spre multumirea credintiosiloru.

* **Présanti'a Sa Dlu episcopu diecesanu Ioanu Metianu** a calatoritu ieri la 9/21 aug. pe timpu scurta la Budapesta, spre a participa la siedintiele reprezentantiei fondatiunei Gozlu.

* **Chirotonire Dlu Georgia Serbu** sau chirotonitu de preotu pe comun'a Siumungiu din protoprebiteratul Oradii-mari.

* **Universitatea din Cernauti.** Dlu profesor de teologia Eusebiu Popoviciu s'a alesu de rectoru magnificu pe anulu scolasticu 1880/81. ér Dlu Alessiu Comorosianu de decanu si Dlu Miron M. Calinescu de prodecanu la facultatea teologica. In semestrulu de vara espiratu au cercetat universitatea 243 ascultatori. Dintre acestia 47 teologi, toti Bucovineni si gr. orientali. Dupa nationalitate 33 romani 14 ruteni.

* **Propunerca Contelui Eugenu Zichy** in caus'a instructiunei poporale, primita de catra congregatiunea comitatului Albei, si de catra acést'a recomandata tuturor autoritatiloru comitatense e de urmatoriulu cuprinsu. Se se infintieze pretutindenea asociatiuni pentru promovarea instructiunei poporale. Membrii acestei asociatiuni solvescu o data pentru totdeuna 10 fl séu o tacsă anuala de celu putienu 20 cr. Scopulu: pe bas'a legiloru sustatóre si pre langa respectarea autonomiei scóleloru confesionali, a promova caus'a invetiamentului poporalu cu tóte medilocenele possibile. Se ingrigésca de frecuentarea scóleloru, in deosebi pentru introducerea cursuriloru repetitóre; provederea scolariloru lipsiti cu vesminte si recuisite scolare: scutirea scolariloru de didactru séu scaritiarea acelnuia; intrevenirea in favórea baietiloru orbi, muti si idioti: *cultivarea limbei magiare între nationalitati*; ridicarea instituteloru de invetiamentu poporalu; cu privire la referintiele locale indeletnicirii economice, pomicultura, metaseria si indrustri'a casnica; infintiarea biblioteciloru pentru tinerime si poporu: cassele de pastrare scolare si propagarea crutiarii animaleloru; promovarea essecutarii ordinatiuniloru referitóre la industria, starea sanitara si la invetiamentu; scrutarea causeru mortalitatii enorme între baiati si delaturarea acellora; infintiarea caseloru de asilu pentru baieti; impedearea si stirpirea maniei de duelu si a altoru decadintie morali.

* **Societatea pentru fondulu teatrului romanu** va tiené adunarea s'a generala in anulu acest'a la Sibiu unde a fostu invitata in anulu trecut de inteligenti'a de acolo. Fissarea terminului adunarei generale a fostu lasatu la bun'a chibzuintia a acestei inteligintie. Dupa cumu aflamu acést'a onorabila inteligentia a esmisu din sinulu seu unu comitetu de 12 membrii in persónele d-loru P. Cosma, Ios. Popescu, Ier. Baritiu, N. Petrescu, Ioanu Popa, Zachari'a Boiu, Dr. D. Barcianu, Dr. I. Nemesiu, Dr. I. Moga, Dr. N. Olariu, Dr. Aur. Brote si Visarion Romanu, pentru a fissa diu'a padunarii generale si a lua tóte mesuriele necesarii, ce privescu tienerea acestei adunari. Acestu comitetu constituindu-se, sub presiedinti'a d-lui P. Cosma si alegendu de secretariu pe d. I. Baritiu a decisu se róge pe comitetulu Societatii se fisseze cá di a adunarei generale diu'a de 19 Sep. st. n. fiindu-ca a dou'a di (Luni) este o serbatóre la romani. Comitétulu societatii deferindu acestei decisiuni va convoca in curendu adunarea generala a

Societatii pentru fondulu teatrului romanu de dilele mintite in Sibiu.

* **Servitiulu militaru alu voluntariloru pe unu anu,** dupa cumu ne spune „Egyetértés,” se va cassa, si se va statori unu planu nou de servitiu, dupa care toti tinerii din scólele medie vor face servitiulu militaru trei ani, incependu dela anulu 15—18 alu etatii loru. Servitiulu acesta se va face pe timpulu studiiloru scolare in acele óre, cari se voru statori in planulu de invetiamentu. Dela alu 18-lea anu incolo vor face numai servitiulu de tótnna.

* **Balu in Siri'a.** Junimea romana din Siri'a (Vilagosiu) arangéza unu balu la 17/29 Augustu a. c. in gradin'a ospetariei mari. Caruia i-va premerge representatiunea diletantiloru de acolo, dupa program'a urmatória:

Sioldanu Vitézulu.

Cantecelu comicu de Alecsandri.

Repres. de dlu Vas. Tataru.

Calca romane plinu de mandria . . .

Cuartetu de Dumitrescu.

Esec. de corulu vocalu alu econó-
miloru romani.

Balulu mortulu

sau

MORTULU si DANSULU

Comedia intr'unu actu de V. A. Urechia.

Persónele:

CC. Enachi Damianu, razasiubogatu . . .	D. J. E. Dudulescu.
Jorgasioru, nepotulu seu . . .	D. Vas. Tataru.
Deciu . . .	studenti D. St. Petcoviciu.
Buretiescu . . .	in D. Jul. T. Mer'a.
Frunzareanu . . .	drepturi D. L. Beldea.
Juli'a . . .	Dr'a Dragin'a Mer'a.
Burachu telalulu . . .	D. Al. Dobosiu.
Barbu lautariulu . . .	* * *

Dantiuitori, dantiuitoire, lautari.

Scen'a se petrece in Jasi in cas'a Juliei.

Timpulu: Candu universitatea din Jasi era inchisa sub ministrulu D. Cantacuzinu.

Se va jucá si joculu calusieriloru.

Venitulu este destinat pentru fondulu scolaru romanu gr. or. din Siri'a.

* **O sfanta numire.** O epistóla pastorală a papei face cunoscutu lumei romano-catolice, ca sfantulu Toma a fostu ridicatu la rangulu de patronu alu scóleloru catolice.

Bravo, nene Leonache alu 13-lea! „T R“

Nr. 1251/264. scol.

Publicatiune.

Protássiu Givulescu invetiatoriulu din Borosineu a perdutu testimoniulu seu preparandialu dd. 17 juliu an. tr. Nr. 12: prin dispusetiune consistoriala i s'a estradatu duplicatu, éra originalulu perdutu se dechiara prin acést'a de nimicitu.

Aradu 4/16. augustu 1880.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopulu Aradului.

Concursse.

Pentru alegerea unui invetiatoriu definitiv la scól'a confes. gr. or. româna din comun'a *Cavaran* se publica prin acést'a concursu cu terminulu *pana la 21 Augustu c. v.* cá dioa de alegere pre langa urmatórele emoluminte:

Salariu anualu 300 fl.
Scripturistic'a 10 fl.
pentru conferintiele invat. 10 fl.
lemne de arsu pentru sine si pentru scóla 10 orgii, 2 jug. pamentu aratoriu, Cuartiru liberu cu gradina de 800 s. □

Cei ce dorescu se ocupe acest postu, au se snb-stérna petitiunile pe calea protopresbiteratului din Caransebesiu catra comitetulu par. din Cavaran indreptate si instruate cu documintele recerute de statutulu org. si normativele consistoriale, mai de parte au concurentii mai nainte de dioa alegerii se se arate in vre-o duminica s'au serbatóre in comuna spre asi arata desteritatea in cantare si tipicu.

Din siedintia comitetului parochialu din 21. Iniu 1880. In contielegere cu prea on. d. protopresbiteru tractualu.

Comitetulu parochialu.

Pentru ocuparea postului de capelanu class'a II. langa veteranulu parochu Nicolau Grozescu din *Belintiu*, la prin'a alegere, — intrandu numai unu recursu: prin acést'a de nou se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a *de 7 Septembrie 1880.*

Emolumintele suntu: 10 lantie de pamentu, si a trei'a parte din venitelescolari dela 230. de case.

Recurintii suntu avisati, recursele lor, adjutate conformu prescrieloru Statutulu organicu, si adresate Comitetulu parochialu, — pana la 6 Septembrie a. c. ale tramite parintelui protopopu Georgiu Cratiunescu in *Belintiu*; si — conformu §-lui 8. din „Regulamentulu pentru parochie,“ — a se presentá in santá biserica de acolo spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Belintiu; 27. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu** m. p. protop.

Se deschide pentru unu stipendiu de 120 fl. din fondatiunea „*Gavriilu Fauru*“ de Teiusiu.

Recurintii au se astérna recursele lor *pana in 1 Septembrie a. c. stil. vechiu*, la Consistoriulu din Oradea-Mare, instruite cu adeverintie cá suntu romani gr. or., seraci si diliginti intru invetiaturile ramului ce si-au alesu.

Se voru preferi descendentii de lini'a barbatésca *Fauru*, apoi descendentii din lini'a femeésca.

Aradu. 21. Iuliu, 1880.

Ioanu Metianu. m. p.

Episcopulu Aradulu

Se escrie concursu pentru deplinirea aloru trei locuri vacante in alumneulu fondatiunei *Zsigaiane* din Oradea-mare, cu terminu *pana la 20 Augustu st. nou 1880.*

Recurintii au a produce urmatórele documente:

1. Estrasu matricularu cá suntu romani gr. orientali.
2. Certificatu de seracia
3. Testimoniulu scolaru depe anulu precedente,
4. Certificatulu dela medicu ca e sanetosu si vacinatulu (ultcitu).

Suplicele astfeliu instruite si adresate Senatulu fondatiunei *Zsigaiane*, sunt a se tramite Reverendisimulu Dnu Simeonu Bic'a, protopresbiteru in Oradea-mare.

Senatulu fondationalu.

Pentru statiunea invetiatorésca gr. or. dela scól'a II. din comun'a *Siepreusiu* inspectoratulu Siepreusiu prin acést'a se escrie concursu, cu terminulu de alegere *pe 15 Augustu st. v.*

Emolumintele suntu:

1. In bani gata 340 fl.
2. 16. maji de fenu in natura.
3. 12 stangeni de lemne, din care are se se incaldiésca si scól'a.
4. Recuisite de scrisu dupa receerintie.
5. Diurne de caletoria la conferintie.
6. Cuartiru si gradina de legumi.

Doritorii de a fi alesi in acést'a statiune au asi substerne recursele lor, instruite in intielesulu statutulu organicu, la subsemnatulu inspectoru scolaru *pana la 10 augustu in Siepreusiu (Seprös)*

Dela recurrenti se mai pofteste celu putienu 2, clase gimnasiale; precum si de ase presenta in vre-o duminica in fati'a locului, la santa biserica pentru de asi arata desteritatea in cantu.

Siepreusiu 20 julu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Mihailu Sturza** m. p. inspectoru scolaru.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu dupa reposarea fostulu invetiatoriu la scól'a gr. or. romana confesionala din *Socolariu* Protopresbiteratulu Bisericei-albe, comitatulu Carasiului se escrie concursu cu terminu *pana in 17 Augustu 1880 st. v.* in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele suntu:

- a) Salariu ficu in bani 310 fl. v. a.
- b) Spesele conferintionale 10 fl. v. a.
- c) Scripturistic'a 5 fl.
- d) diece orgii de lemne din care are a se incaldi si scól'a amesuratu tempului.
- e) Pentru curatirea scólei 6 fl.
- f) Doue jugere de livada, 3. gradini pentru legume, si cuartiru liberu; fiindu scól'a acum de nou edificata amesuratu planulu ministerialu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si tramite recursele lor bine instruate in sensulu stat. org. bis. Pré On. D. Protopresbiteru Josifu Popovicu in *Jamu* celu multa *pana in 15. Augustu 1880 st. v.*; cáci cele mai tarziu incurse nu voru fi considerate.

In fine fiacare recurrentu are á-se presentá in vre-o duminica óri serbatóre in s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantarile si tipiculu bis.

Socolariu in 1. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré On. D. Protopopu tractualu **Josifu Popovicu.**

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la Scól'a gr. or. romana confesionala din comun'a: *Rusova-noua* Protopresbiteratulu Bisericei-albe, comitatulu Carasiu dupa renunsierea fostulu invetiatoriu *Dimitriu Petko*, se escrie concursu cu terminu *pana in 15 Augustu 1880. st. v.* candu va fi si alegerea.

Emolumentele sunt:

- 50 cr.
- a) Salariulu invetiatorului in bani gata 73 fl.
  - b) O maja de clisa preliminata cu 28 fl.
  - c) O maja de sare 6 fl.
  - d) Luminele cu 4 fl.
  - e) Bucate 16 metie de cucuruza si 10 metie de grau, cinci orgii de lemne din care are a se incalzi si scól'a, doue jugere de pamentu aratoriu, o gradina de 600 p. estravilanu, spesele conferintionale cu 10 fl. si cuartiru liberu cu o gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu, au a-si adresá recursele loru bine instruate conformu prescrijeloru statului org. bis. Pré On. Domn Josif Popoviciu Protopresbiteru in Jamu celu multu pana la 12. Augustu 1880 st. v. cáci cele mai tardiu incurse nu se voru luá in considerare.

In fine facare recurentu este indatoratu a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in s. biserica pentru de a-si aratá desteritatea sa in cantarile si tipiculu bisericescu.

Rusova-noua 29 Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Pré. O. D. **Josif Popoviciu** m. p. in protopresbiteru Jamu.

Se deschide pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din *Musca* protopres. si cerculu insp. de scóle Vilagosiu (Siri'a) cu terminu *pana in 17 Augustu a. c. st. v.* in care diua se va tiené si alegerea.

Emolumentele: 120 fl. 12 jugere pamentu aratoriu, 4 jug. fenatiu, 3 jug. pepenisce, un'a canepisce, 9 orgii lemne din care se incaldiesce si scól'a, cuartiru cu gradina de 1½ jug., pentru scripturistica 8 fl. si in fine dela veri care inmormentare 50 cr.

Recurentii au a-si instrúá recursele in sensulu celoru prescrie si ale tramite protopopului inspectoru subscrisu; ér in un'a din dumineci séu serbatori a se presentá in biserica pentru a-si aratá desteritatea in cantu si tipicu.

Musca 22. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Vasileviciu** m. p. protopopulu Vilagosiuului.

Pentru deplinirea parochiei de a III. clasa din comun'a *Varasieni* protopresbiteratulu Papmezeului — conformu conclusului consistorialu din 23. Iuniu Nr. 522. B. a. c. se escrie concursu pe lángra emolumentele urmatóre: 1) Pana la zidirea casei parochiale — cuartiru esarendatu prin poporeni. 2) pamentulu parochialu de 16. cubule — cu unu venitu de 300 fl. 3) Venitulu din cimiteriu 60 fl. 4) Venitulu din stole socotitu la 70 fl. 5) Dela tóta cas'a o diua de lucru — cei ce au boi cu boi — cei fara boi cu manele.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie, recursele loru adresate comitetului parochialu, si instruite conformu prescrijeloru statut. org. pana la 23. Augustu a. c. voru avea ale substerne subscrisului protopresbiteru tractualu in Rabagani, éra in 24 Augustu va fi alegerea.

Datu in Rabagani 21. Iuliu 1880.

Eliá Moga m. p.

Protopresbiteru.

In contielegere cu Comitetulu parochialu din Varasieni.

Se escrie concursu, pentru deplinirea postului invetiatorescu din Comun'a *Caósdu* in comitatulu Bihorului, inspectoratulu Cef'a, cu terminulu de alegere *pe 17. Augustu cal. v.*

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt urmátórele:

1. In bani gata 40 fl. v. a.
2. 6 holde catastrale de pamentu aratoriu.
3. 16 cubule de gráu.
4. Un'a capitia de fenu.
5. dela tóta cas'a un'a portione de paie.
6. 6 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scól'a.
7. stolele cantonale indatinaté si cuartiru liberu, cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu se aviséza, recursele instruate conformu dispusetiuniloru statutului organicu si adresate comitetului parochialu ale substerne pana la diu'a alegerii, subscrisului inspectoru scol. in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa Berecheiu 15 Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Teodoru Papu** inspectoru de scóle.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la clas'a a II-a nou infintiata din comun'a *Banlocu* Comitatulu Torontalu protopresbiteratulu Ciacovei cu terminulu de alegere *pe 17 Augustu st. vechiu a. c.*

Emolumentele sunt:

- a) In bani gata 130 fl.
  - b) 2º de lemne in suma 20 fl. 20.
  - c) Pentru lumini si sare 5 fl. 80.
  - d) Pausialu 8 fl.
- la olalta in bani gata 164 fl.
In naturale.
- e) 40 meti gráu a 3 fl. 120
  - f) 20 meti cucurudiu a 2 fl. 40
- Suma totala 324 fl.

Afara de aceste mai are

- g) Venitulu dela 2 jugere de pamentu aratoriu
- h) Cortelu liberu cu gradina de legumi
- i) Paie de incalditu cât va cere trebuinti'a si
- k) Tacsele dela inmormentári de cáte 33. cr

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati, concursele loru instruate conformu stat. organicu si adresate comitetului parochialu a-le trimite oficiulu protopresbiteralu din Ciacova. — Aspirantii in decursulu intre-timpului premergatoriu alegerii se se presinte in careva Dumineca ori serbatóre la s. biserica din respectiv'a comuna, spre a-si aratá desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu admis. protopopescu **Pavelu Jancu** m. p. din Obád.

Pentru statiunea invetiatorésca din Comun'a *Duud* in inspectoratulu Agrisiului, cu care sunt impreunate emolumentele urmatorie;

1. Bani gata 150 fl. v. a.
2. In pamentu 2½ jugere de fenatiu si 3. jugere pamentu aratoriu.
3. 12 Orgii de lemne din care este a se incaldi si scól'a.

4. Pentru Conferinție 10 fl. v. a.
 5. Cuartiru bunu cu gradina de legume.
 Voitorii de a ocupa acesta statiune, suplicele sale instruite cu documentele necesarii *pana in 15. Augustu st. v.* au se le substerna Inspectorului scolaru Florianu Montia in Sicala posta ultima Jenopolea (Boros-Jenö) era pana la terminulu alegerii in cutare Dumineca seu serbatore, se se presenteze la Biserica din locu, pentru de a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Datu in Duud la 22. Iuliu 1880.

Comitetulu parochialu

Cu scirea mea **Florianu Montia** m. p. inspec. cerc.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la clas'a I-a din comun'a *Banlocu* comitatulu Torontalu protopresbiteratulu Ciacovei cu terminulu de alegere *pe 18. Augustu st. vechiu a. c.*

Emolumintele sunt:

- a) In bani gata 120 fl.
- b) 2° de lemne in suma 20 fl. 20 cr.
- c) Pentru lumini si sare 5 fl. 80 cr.
- d) Pausialu 8 fl.

la olalta in bani gata 154 fl.

In naturalie

- e) 40 meti grâu a 3 fl. 120 fl.
  - f) 20 meti cucurudiu a 2 fl. 40 fl.
- Suma totala 314 fl.

Afara de aceasta mai are

- g) Venitulu dela 2 jugere de pamentu aratoriu.
- h) Cortelu liberu cu gradina de legumi, si
- i) Paie de incalditu, cât va cere debuintia.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati concursele loru instruate conformu stat. organicu si adresate comitetulu parochialu a le tramite oficiulu protopresbiteralu din Ciacova. — Aspirantii in decursulu intre-timpulu premergatoriu alegerii se se presinte intr'o Dumineca ori serbatore la s. biserica din respectiv'a comuna, spre a-si arata desteritatea in cantu si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu adm. protop. **Pavelu Jancu** m. p. din Obad.

Conformu ordinatiunei Venerabilulu³ consistoriu gr. or. Oradanu dtto 23 Iuniu a. c. Nr. 408. B. se escrie concursu pentru parochia vacanta din *Sierghislu* de clasa a III-a protopresbiteratulu Pestesilulu Cottul Bihoru cu terminu de alegere *pe 31 Augustu st. v.*

Emolumintele sunt:

1. Dela 100 numere cate nn'a vica cucurudiu sfarmatu
2. folosirea aloru 10. jugere pamentu aratoriu
3. dela tota casa una dina de lucru cu palmile
4. 2. orgii de lemne, stolele indatinate si cuartiru liberu cu doue chilii

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt pofiti a-si trimite recursele instruate in sensulu statutulu organica si regulamentulu pentru parochii, adresate Comitetulu parochialu Administratorulu pprescu. O. D. Teodoru Filipu in Lugasiulu de sus pana la terminulu sus pomenitu, posta ultima Elesd.

Datu in Sierghesiu in 27. Iuliu st v. 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Teodoru Filipu** m. p. Administr. pprescu.

Pentru statiunea invetiatoresca gr. or. din comun'a *Paulislu*; protopresbiteratulu si Comitat. Aradu, se escrie concursu cu terminulu de alegere *pe 17 Augustu st. v.*

Emolumintele sunt:

1. Salariu anualu 200 fl. v. a.
2. Pamentu de aratu 16 jugere.
3. Pentru invetiatoria si scola 12 orgii de lemne.
4. Diurne pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl.
5. Pentru curatirea si incaldirea scolei 12 fl.
6. Tacse la mormentari câte 50 cr.
7. Cortelu liberu cu 3 chilii si gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite suplicele sale nainte de alegere, cu urmatorele documinte.

a) Testimoniu celu putinu de 4 clase elementare (norme.)

b) Testimoniu de calificatiune, adrcsate comitetulu parochialu gr. or. din Paulislu, si asternute prea onoratulu inspectoru de scole Josifu Goldislu in Aradu, avendu recurintele de a-si arata desteritatea sea in cantarii si tipicu in atare Dumineca seu serbatore.

Paulislu, 6/7 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Josifu Goldislu** m. p. insp. de scole.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la scola gr. or. din *Medveslu*, inspectoratulu Timisorii, se escrie concursu cu terminu de alegere *pe 24 Augustu v. a. c.*

Emolumintele sunt: in bani 118 fl. 70. cr. 40 meti bucate, parte grâu parte cucurudiu, 8 orgii de lemne, 5 jugere pamentu aratoriu, cuartiru liberu cu gradina, pausialu pentru scripturistica 6 fl. pentru conferintie 12 fl.

Recurintii sunt avisati petitiunile instruate conforma prescrielorn stat. org. si adresate comitetulu parochialu, a le inamta subserisulu inspectoru de scole per Vinga in Szécsány.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Josifu Gradinariu** m. p. inspect. de scole.

Publicare de licitatinne minnenda.

Prin dispositiunea V. Consistoriu aradanu dtto 28 faur a. c. Nr. 450—849. epit. la biserica din *Perca-rom.* concedinduse aurirea noului iconostasu (templa) vapsirea straneloru si a scaaneloru, spre acestu scopu *in 10 Septem: a. c.* la 10 ore a. m. se va tiene licitatiune minnenda in scola de langa biserica; pretiulu de strigare e 2600 fl. Licitantii se indatoreza la depunerea vadiulu de 10% Conditiiunile de licitatiune se potu vede la oficiulu parochialu din locu.

Pesc'a-rom. 16 Aug. 1880.

Teodoru Dragosiu

presiedintelo comitetulu.